

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 5 (1652)
3 травня 2018 р., четвер

ВІТАЄМО!

З ДНЕМ ПАМ'ЯТІ ТА ПРИМИРЕННЯ І ДНЕМ ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ!

Цими травневими днями ми, як і десяти інших країн, відзначаємо 73-ю річницю Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Цей день поєднав скорботу й радість водночас. Нам ніколи не змінити історії, але саме ми маємо змогу писати нову. Історію без страху, що війна знову може прийти у наші домівки. З року в рік цього дня ми схилиємо голови у шані полеглим у великій боротьбі за свободу і мирне небо над усім світом. Незалежно від раси й національності маємо берегти цей подарунок наших пращів – і неодмінно утверджувати славі традиції захисників України від посягань на її незалежність і суверенітет.

Пам'ять про себе – це найцінніше, що може залишити людина, покидаючи цей світ. Майже десять мільйонів наших співвітчизників віддали своє життя заради нас. Їхня самопожертва – це абсолютна плата за наше мирне й безтурботне життя. Ми – нащадки славетних воїнів-визволителів, яких, на жаль, з кожним роком стає все менше, пам'ятаємо про їхній подвиг в ім'я свободи, незалежності і миру нашої Батьківщини. Впевнений, що і прийдешні покоління українців гідно зберігатимуть пам'ять про визволителів нашої землі, які подарували свободу й мир і дали їм можливість карбувати своє майбутнє.

Скільки б десятків років не минуло – цю кровопролитну війну народ не забуде ніколи, адже це невимовний біль для кожної української родини. Немас домівки, куди б не прийшла війна. Війна, що забрала найкращих синів і дочок, яких виплекала українська земля. Лікарі й аграрії, інжене-

ри й будівельники, вчителі й студенти – всі без винятку встали проти страшного прокляття ХХ сторіччя – фашизму. Солдати і партизани зробили неможливе – зупинили фашистську агресію, не давши їй поширитись і запанувати світом. Ніхто не залишився осторонь, кожен допомагав чим міг у цій нелегкій боротьбі за свободу від ярма фашизму. Народ був об'єднаний єдиною і головною метою – дати можливість своїм нащадкам жити у вільній державі. На жаль, ціна за наше мирне існування була дуже високою. Мільйони захисників поклали своє життя заради нас. Це були чийсь батьки і матері, сини і дочки, які безмежним героїзмом довели свою відданість нації. Тож усі ми зобов'язані повік пам'ятати про славетний подвиг наших визволителів – допоки ще живі наші герої, адже час такий невластивий.

Як не прикро це усвідомлювати, але нам ніколи не повернути втрачених на віки життів, пролітаної на широких полях крові, не осушити пролітих рік материнських сліз. Утім залишається наша пам'ять про титанічну працю і подвиг, про героїв фронту й тилу, ветеранів і учасників бойових дій Другої світової війни та дитей війни.

Доземний уклін усім Вам, шановні наші ветерани, за неоціненний внесок у нашу свободу і за подарований шанс на щасливе майбуття!

Довгих Вам років життя, міцного здоров'я і родинного затишку, добра і мирного неба на многії літа!

**А.М. Туренко,
ректор ХНАДУ, професор**

БАЛЛАДА О САПЕРАХ

*Посвящается
памяти Владимира Шаленко*

*Путник спешился у нашего порога,
И принес свою благу весть,
Как с Володею свели войны дороги,
Как за Родины стояли честь.*

*И поведаль нам Иван о ротном,
Что умен он и смекалист был,
И выносилым он был и благородным,
Певуном и юмористом был.*

*Нелегка вообще стезя сапера,
На войне ведь все пути трудны.
Хоть – артиллериста, хоть – шофера,
Хоть – разведчика. И все – важны.*

*До Победы за год – наступление,
С рифмом кодовым «Багратион».
Нужен мост, чтоб продолжать сраженьё,
И, конечно, жс: «Есть» – ответил он.*

*Днем и ночью – инженерные работы,
И бомбили ночью их и днем...
«Юнкерсов» и «Мессеров» налеты,
С пулеметным вражеским огнем.*

*В том аду немногие остались...
Но работал так, как надо мост.
Шаленко орлы сражались,
Подвиг их величествен и прост.*

*Танки, бензовозы и пехота
Смело по мосту чрез Днепр пошли.
Не пропала адская работа,
И Генштаб они не подвели.*

*На гранитном скорбном обелиске
Имя твое золотом блестит.
И от дома ты лежишь не близко,
Братская земля твой прах хранит.*

*Помнят Вову благодарные потомки,
И портрет в аудитории висит.
По традиции – атлетов гонки,
Лучшего пусть кросс определит.*

*От семьи и от себя желаю
Всем сражавшимся –
счастливых, мирных лет!
С Днем Победы от души Вас поздравляю,
А спортсменам – только лишь побед!*

**З.Ю. Фесенко
(м. Полтава)**

НАУКОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ – ОСОБЛИВУ УВАГУ

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.08. 2004 р. № 1084 «Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних розробок за рахунок коштів державного бюджету» та наказів Міністерства освіти і науки України щорічно підбиваються підсумки наукової та науково-технічної діяльності закладами вищої освіти за минулий рік. Про основні підсумки і здобутки наукової діяльності, тенденції розвитку та пропозиції щодо забезпечення організації та координації наукового процесу у закладах вищої освіти університети звітують на засіданні департаменту науково-технологічного розвитку МОН України.

Минулоріч наукова діяльність проводилася в правовому полі згідно із Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, які корегували діяльність закладів вищої освіти. Завдяки цим нормативним документам наукова функція ЗВО є не менш важливою ніж навчальна. Наукова діяльність в університеті є підґрунтям якісної підготовки висококваліфікованих фахівців, необхідних промисловості та економіці країни. Тому інтеграція освітньої і наукової діяльності – одне з головних завдань, що реалізовувалося у 2017 р.

Серед наукових здобутків університету – подальше збільшення обсягів фінансування науково-дослідних робіт, отримання доступу до міжнародних наукових баз даних Web of Science і Scopus, зростання кількості публікацій у виданнях, що включені до наукометричної бази даних Scopus; велика активність наших студентів-науковців на державному і регіональному рівнях.

Тематика науково-дослідних робіт спрямована на пріоритетні напрями розвитку науки і техніки, а також тематичні пріоритетні напрями університету. Упродовж року за кошти загального фонду бюджету виконувалося 8 робіт, з них 2 фундаментальні дослідження, 1 – прикладне дослідження та 5 науково-технічних розробок. За рахунок коштів спеціального фонду було виконано 113 робіт за договорами із замовниками. Зареєстровано в УкрІНТЕІ 28 ініціативних робіт, що виконувалися у межах робочого часу науково-педагогічних працівників. Сукупний обсяг фінансування науково-дослідної діяльності за 2017 р. становить 10095,6 тис. грн. Це найкращий результат за останні п'ять років. Як і в попередні роки, основу фінансування науково-дослідних робіт минулоріч складало фінансування за рахунок коштів спеціального фонду (81%). Надходження до спеціального фонду, тобто кошти на наукову діяльність, зароблені університетом самостійно, становлять 8152,1 тис. грн при плані 4000 тис. грн. План науково-дослідних робіт по спеціальному фонду виконано на 204%. Обсяг бюджетного фінансування наукової діяльності у звітному році склав 1943,5 тис. грн

(у 2016 р. – 1307,3 тис. грн). Слід відзначити, що ефективність використання бюджетних коштів за останні роки залишається на достатньо значному рівні. У 2017 р. цей показник дорівнює 4,19 грн (середній показник по МОНУ складає 75 коп.). Підвищення загального обсягу фінансування наукової діяльності на 38,9% здійснено передусім завдяки збільшенню надходжень по спеціальному фонду (на 30%). У звітному році кафедри університету брали активну участь у публічних закупівлях науково-дослідних та науково-технічних робіт. Упродовж року подано 53 тендерні пропозиції через електронну систему Prozo.gov. За результатами закупівель у 22 лотах університет визнано переможцем. Завдяки цьому укладено договорів на загальну суму 6,5 млн грн. Серед лідерів такі кафедри: будівництва та експлуатації автомобільних доріг; проектування доріг, геодезії та землеустрою; технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії; транспортних систем і логістики; транспортних технологій; організації та безпеки дорожнього руху. Найзначніші обсяги госпдогвірних робіт виконані на дорожньо-будівельному факультеті (7105 тис. грн) та факультеті транспортних систем (1009 тис. грн). Кращі показники по фінансуванню госпдогвірних науково-дослідних робіт мають кафедри: будівництва та експлуатації автомобільних доріг – 3620,5 тис. грн, технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії – 1534,9 тис. грн, проектування доріг, геодезії та землеустрою – 1296,2 тис. грн, транспортних систем і логістики – 730,7 тис. грн, мостів, конструкцій та будівельної механіки – 618,5 тис. грн. Також виконали плановий обсяг робіт за господарчими договорами кафедри: автомобілів, технічної експлуатації та сервісу автомобілів, транспортних технологій, організації та безпеки дорожнього руху. Упродовж 2017 р. було закінчено одну науково-технічну розробку, що виконувалася відповідно до тематичного плану МОН України. Завершено виконання 83 робіт на замовлення промислового сектора та бізнес-структур.

Основними партнерами та замовниками науково-дослідних робіт є: Державне агентство автомобільних доріг України, служби автомобільних доріг Української, Сумської, Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Донецької і Луганської областей, управління транспорту та зв'язку Хмельницької міської ради, департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської та Луцької міських рад, департамент будівництва та шляхового господарства Харківської міської ради, департамент інфраструктури Сумської міської ради, виконавчі комітети Сумської, Нікопольської та Охтирської міських рад, дочірні підприємства Харківський, Сумський та Житомирський облавтодори, ДерждорНДІ, інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного, публічне акціонерне товариство «Дікергофф Цемент Україна» та інші. Значний обсяг науково-дослідних робіт виконується на замовлення Державного агентства автомобільних доріг України. За тематичним планом Державного агентства автомобільних доріг у 2017 р. університет виконував 31 науково-дослідну роботу з річним обсягом фінансування 4064,7 тис. грн. На замовлення агентства Укравтодор у звітному році розроблені національні стандарти України: «Автомобільні дороги. Настанова з влаштування шарів дорожнього одягу з укріплених ґрунтів», «Метод визначення еквіпенетраційної температури та індексу пенетрації бітумних в'язучих», «Метод визначення показника когезії бітумних в'язучих». Розроблені та введені в дію відомчі рекомендації РВ 2.3-37641918-883:2017 «Рекомендації щодо оцінювання міцності та залишкового ресурсу нежорсткого дорожнього одягу за параметрами його деформації під дією динамічного навантаження», методичні рекомендації: МР В.2.3-37641918-887:2017 «Методичні рекомендації з визначення осьових навантажень транспортних засобів з урахуванням сил, що діють у плямі контакту шини з поверхнею дорожнього одягу», МР В.1.1 37641918-881:2017

Закінчення на с. 3.

НАУКОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ – ОСОБЛИВУ УВАГУ

Закінчення. Початок на с. 2.

«Методичні рекомендації щодо інженерного захисту гірських автомобільних доріг від небезпечних геологічних процесів». Розроблені та затверджені довідники: розрахункових в'язко-пружних характеристик та значення границі міцності при стиску, розтягу та зсуві асфальтобетонів, розрахункових характеристик ґрунтів, матеріалів покриття і основи дорожнього одягу та навантажень від транспортних засобів. Усі результати досліджень впроваджено у виробництво і навчальний процес університету або набули інших форм широкого використання. Так, у 2017 р. отримано 112 охоронних документів (у т.ч. 7 – на винаходи і 61 – на корисні моделі), направлено 115 заявок (у тому числі 15 – на винаходи і 60 – на корисні моделі). Ці показники стали найкращими за останні п'ять років. Найбільшу активність у цій роботі продемонстрували науковці автомобільного та механічного факультетів. Кращі показники з патентно-винахідницької діяльності мають кафедри: автомобільної електроніки (12,75 заявок, 10,75 охоронних документів), комп'ютерних технологій і мехатроніки (13 заявок, 9 охоронних документів), економіки і підприємництва (9 заявок, 11 охоронних документів), транспортних систем і логістики (10 заявок, 7 охоронних документів), будівельних і дорожніх машин (6 заявок, 10 охоронних документів). Патенти на винаходи отримали кафедри: транспортних систем і логістики (4), фізики, технологій металів та матеріалознавства, технічної експлуатації та сервісу автомобілів (по 1).

Згідно зі звітом Українського інституту інтелектуальної власності за 2017 р. «Промислова власність у цифрах» університет посів 8 місце за кількістю поданих заявок та 16 місце за кількістю отриманих патентів серед ЗВО, що підпорядковуються МОН України. Торік університет займав відповідно 12 та 21 місце. У 2017 р. університет став переможцем Всеукраїнського конкурсу «Винахід року» у номінації «Інформаційні та комунікаційні технології» за комплекс винаходів і корисних моделей, направлений на вирішення проблеми регулювання транспортних потоків великих міст «Способи та пристрій для автоматизації дорожнього руху». Розробки нашого університету представлені у виданому вперше інформаційному збірнику «Інноваційні розробки університетів та наукових установ МОН України».

Науковий доробок університету за 2017 р. – це 45 монографій, 2368 наукових статей, у т.ч. 56 статей у наукових журналах, що включені до наукометричної бази даних Scopus, 13 статей – до бази даних Web of Science та 203 статті у виданнях, що включені до міжнародної бази Index Copernicus. Активно публікуються у міжнародній базі даних Scopus науковці дорожньо-будівельного, механічного та автомобільного факультетів. За показниками наукометричної бази Scopus серед українських ЗВО наш університет станом на квітень 2017 р. посів 76 загальне місце, 7 місце серед ЗВО м. Харкова (56 публікацій, 154 цитувань та 8 – індекс Гірша). У базах даних Scopus і Web of Science за h-індексом серед інших наших науковців лідирують А.Г. Гурко, М.А. Подригалю, А.В. Гнатов, А.Г. Батракова та В.Ю. Батигін. За результатами конкурсу наш університет включено до переліку ЗВО, яким надано доступ до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science і Scopus. Науковці та студенти отримали можливість працювати з базами даних з будь-якого комп'ютера, підключеного до локальної мережі університету. За перші три місяці підключення до міжнародних наукометричних баз даних науковцями та студентами університету було проведено 460 пошуків у базі Scopus, 190 сесій та 284 запити у базі Web of Science. Кількість сесій та пошукових запитів свідчить про те, що користування базами є дуже потрібним і затребуваним.

У листопаді – грудні усі бажаючі взяли участь у серії вебінарів, присвячених роботі з Web of Science, від міжнародної компанії Clarivate Analytics. Крім того, разом з компаніями-постачальниками співробітники науково-дослідної частини провели значну роботу з упорядкування у баз даних профілю університету, що певною мірою підвищить рейтинг вишу.

Значним внеском у розвиток науки та зростання потенціалу для її практичного застосування є численні конференції, що упродовж року проходили в університеті.

Так, цього року організовано та проведено 35 наукових конференцій, з них 19 міжнародних. Наші співробітники у 2017 р. зробили 53 доповіді на конференціях у далекому зарубіжжі та 2934 доповіді на українських конференціях. За кількістю доповідей, зроблених на зарубіжних наукових форумах і конференціях, кращими були кафедри: технічної експлуатації та сервісу автомобілів (12), іноземних мов (8), транспортних технологій (8) та українознавства (5).

Питання підготовки науково-педагогічних кадрів є одним із пріоритетних напрямів наукової діяльності. Так, другий рік поспіль було здійснено набір PhD-аспірантів. У 2017 р. до аспірантури було зараховано 26 аспірантів. В університеті навчалися 7 докторантів та 113 аспірантів, з них 40 здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Успішно була і робота над захистом наукових праць. За звітний період захищено 23 дисертаційні дослідження (6 докторських та 17 кандидатських).

Вагомим стимулом молодим вченим для реалізації їхнього наукового потенціалу є численні студентські конференції, олімпіади, семінари та конкурси. У 2017 р. студенти в співтворстві із ученими опублікували 1009 наукових статей і 650 статей самостійно. Крім того, студентами опубліковано 608 тез доповідей. Велику кількість статей за участю студентів опубліковано кафедрами механічного факультету (320) і факультету управління та бізнесу (313). На базі університету проведено другий тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальностями: «Автомобільний транспорт», «Матеріалознавство», «Цивільна безпека (Охорона праці)». За результатами цього конкурсу у 2017 р. переможцями стали 90 студентів нашого університету, які отримали 18 дипломів I ступеня, 23 диплома II ступеня і 49 дипломів III ступеня. За кількістю студентів-переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт університет зайняв II місце серед ЗВО України.

Серед пріоритетних завдань на 2018 рік щодо подальшого розвитку наукової діяльності є: реалізація положень законів «Про вищу освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність»; активізація роботи щодо включення видань університету до міжнародної бази даних Scopus; покращення показників публікаційної активності науковців; модернізація матеріально-технічної бази наукових досліджень; підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів; а також підвищення ефективності роботи молодих науковців для подання запитів на фінансування за рахунок коштів державного бюджету.

Напередодні Дня науки дякуємо вченим і викладачам, співробітникам і студентам за величезні здобутки у науковій діяльності.

Велика подяка усім, хто здобуває й поширює нові знання і хто робить наш університет кращим!

Сподіваємося, що і у майбутньому ми усі разом досягнемо ще кращих результатів у підкоренні наукових височин.

Є.А. Кірсанова, нач. НДЧ

ДЕНЬ КАР'ЄРИ – 2018

За традицією у квітні в нашому університеті відбувся щорічний Ярмарок вакансій, організатором якого є відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів за підтримки ректорату університету. Генеральним партнером заходу, традиційно, виступив обласний центр зайнятості.

День кар'єри «ХНАДУ – 2018» урочисто відкрив ректор університету проф. А.М. Туренко, який палко привітав його учасників і побажав усім плідної співпраці. Присутніх також привітали директор Харківського обласного центру зайнятості В.Л. Міненко, головний спеціаліст Департаменту науки вищої та професійної освіти Харківської обласної державної адміністрації Н.А. Сухорукова та представники компаній-роботодавців: фахівець з внутрішніх комунікацій і розвитку бренду роботодавця компанії Global bilgi Катерина Миськова і міжнародної корпорації CRH (м. Кам'нець-Подільський), спеціаліст з розвитку і навчання персоналу Дмитро Генік.

У цьогорічному Дні кар'єри взяли участь 40 компаній з різних областей України: Дніпропетровської, Одеської, Хмельницької, Миколаївської, Полтавської, Сумської та з м. Київ. П'ятнадцять компаній з різних областей України заочно надали свої вакансії. Серед підприємств, що взяли участь у нашому заході, були представники

дорожньої, автомобільної та машинобудівної галузей. Крім того, у цей день до нас завітали представники ІТ-компаній, Управління патрульної поліції та підприємств галузі, що зацікавлені у випускниках нашого університету.

Серед підприємств і організацій, що взяли участь у Дні кар'єри «ХНАДУ – 2018», були: Східне регіональне управління ДПСУ, ТОВ НВО «Вертикаль», Міжнародна корпорація CRH, ТОВ «Велмаш-Україна», ТОВ ДП «Алькор», ДП «Донецький обл. автодор», ТОВ «Фірма Майстер Сервіс» та інші. Всього наші партнери запропонували майже 200 вакансій, було також підписано заявки щодо планованої потреби у фахівцях – випускниках університету на наступні

роки та надано інформацію щодо місць можливого проходження практики і стажувань.

Принадібно зазначимо, що наш традиційний День кар'єри щороку викликає великий інтерес як у студентів, так і в представників підприємств-роботодавців. Про це свідчать позитивні відгуки компаній-партнерів щодо високого рівня фахової підготовки студентів та роботи в цьому напрямку нашого університету, що своєчасно і гнучко реагує на всі зміни ринку праці.

Ці складові є запорукою ефективного сприяння працевлаштуванню випускників нашої alma mater.

Л.М. Безродна,
керівник відділу ОСПС

ТРИУМФ

КРАЩІ З КРАЩИХ

Сьогодні, коли інформаційні технології заповнили увесь світ, ми не можемо обійтися без розмаїття засобів масової інформації, належного рівня та безлічі способів подання новин.

Останнім часом такі поняття, як «мораль», «честь» і «відданість» хоч і отримали сучасне тлумачення, але, попри все, тримають марку безцінних людських якостей. Складно уявити людину, яка б уособлювала всі ці чесноти, проте легко назвати заклад вищої освіти, де всьому цьому приділяють належну увагу, дбаючи про вічні цінності.

Наш університет не дарма займає одне з перших місць в рейтингу технічних ЗВО України. Адже в ХНАДУ, поряд з потужною науковою базою, численними аудиторіями та лабораторіями, сучасним видавництвом і солідним бібліотечним фондом процвітає творчість, що дозволяє виховувати всебічно розвинутих фахівців автомобільно-дорожньої галузі.

Важливу роль в житті університетської громади відіграє газета «Автодорожник», що була створена майже одночасно із заснуванням нашого ЗВО у 1931 році. З роками змінювався статус і рівень зацікавленості виданням та незмінним залишалася відданість справі його творців. Пройшовши довгий шлях дорогами історії самого університету, газета стала одним з головних видань, що вправно забезпечує його успішну діяльність.

Маючи свої традиції, газета не цурається новітніх технологій. Прагнучи зробити перегляд видання більш зручним та ефективним, його обкладинку виконано у чудовій кольоровій гамі, а приємний глянцева блиск додає трохи легкого гламуру в прозаїчний світ технічного закладу освіти.

Винятковою перевагою та особливістю нашої газети є можливість висловити необмежений політ думки, що приваблює не лише студентів, але й професорів, доцентів і викладачів, асистентів і лаборантів, співробітників відділів і підрозділів. Саме це і спонукає наших численних авторів висвітлювати різні аспекти однієї проблеми, порівнювати погляди і разом з читачами знаходити істину. Кожен, хто має що сказати громаді, хто прагне поділитися з усіма своїми думками чи цікавою інформацією, має чудову нагоду бути почутим і прочитаним.

Працюючи і навчаючись в технічному ЗВО, наші громадські кореспонденти мають можливість дати вихід своїм почуттям і мріям, спробувати себе в новому амплуа. І той, кому хоч раз пощастило тримати в руках газетну шпальту, де надруковано його статтю, вже ніколи не відмовиться від творчості.

Сьогодні газета «Автодорожник» не лише висвітлює усі події нашої alma mater, належним чином формує суспільну думку та підвищуючи рівень освіченості університетської громади, але й є своєрідним

здійсненням журналістських мрій багатьох. Та втілення мрій – це, найперше, наполеглива сумлінна праця, тому й не дивно, що нашому виданню є чим пишатися.

За результатами щорічних обласних творчих конкурсів «Часопис» і «Літопис» газета «Автодорожник» неодноразово була визнана «Кращою університетською газетою» та «Кращою галузєвою газетою».

От і цьогогоріч за підсумками ІХ міського конкурсу-форуму «Літопис» «Автодорожник» вкотре визнано «Кращою університетською газетою». Крім того, газета здобула перемогу у номінаціях «Патріотичне виховання», «Інновації у навчальному процесі», «Ми йдемо до професії», а також «За пропаганду здорового способу життя і спорту».

Неповторне відчуття власної значущості й самореалізованості – ось що дарує «Автодорожнику» нехай непрофесійним, але щирим і талановитим авторам. Тож, нехай муза, талант і хист надихають усіх нас на цікаві статті та есе, виняткові дописи та інтерв'ю!

Ольга Васильківська

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА

Нещодавно у приміщенні Палацу спорту м. Харкова відбулася дванадцята міжнародна виставка «Освіта Слобожанщини та навчання за кордоном – 2018», що традиційно проходила за підтримки Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації та Департаменту освіти Харківської міської ради.

Цільова аудиторія заходу – старшокласники ЗОШ, випускники ПТУ і технікумів, а також студенти вишів, які на цій виставці отримали від представників закладів вищої освіти вичерпні відповіді щодо освітніх програм і факультетів.

Наш університет взяв активну участь у цьому щорічному форумі, під час якого викладачі всіх факультетів проводили профорієнтаційну роботу серед школярів Харківщини та найліпшим чином презентували досягнення ХНАДУ. Майбутні абітурієнти та школярі 9 – 10 класів разом з батьками упродовж трьох днів спілкувалися з нашими викладачами з різних спеціальностей та знайомилися з презентаціями факультетів.

Наразі головним для кожного абітурієнта є визначитися з майбутньою професією та

ОСВІТА СЛОБОЖАНЩИНИ

зробити вірний вибір серед багатьох вишів Харкова. І краще робити це заздалегідь. Ця виставка є важливим профорієнтаційним заходом для нашого університету, адже допомагає багатьом випускникам шкіл визначитися з майбутньою професією та знайти свій шлях у

житті. Наші викладачі проіформували майбутніх абітурієнтів з основними напрямками підготовки та проектами, що нині реалізує ХНАДУ, зокрема й з досягненнями у царині інформаційних технологій та інноваційними методами у машинобудуванні.

Нинішня виставка об'єднала учасників освітнього процесу в пошуку ефективних шляхів підвищення якості національної освіти, розвитку міжнародних освітніх і науково-технічних проєктів та надала можливість обмінятися досвідом, думками і контактами між колегами та закласти фундамент для подальшої співпраці. А майбутні абітурієнти доскоху безпосередньо поспілкувалися з викладачами та нинішніми студентами, а також дізналися про особливості навчання у ЗВО Харківщини.

Під час цьогогорічної виставки ми наочно продемонстрували досягнення кожного факультету та розповіли їй учасникам про перспективи подальшого працевлаштування, яким опікується відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів.

Наші викладачі вкотре найкраще презентували ХНАДУ, що є сучасним науково-освітнім комплексом з підготовки фахівців найвищого гатунку, визнаний на міжнародному рівні та надає якісні знання, забезпечуючи молоді гідне майбутнє.

А.В. Коваленко,
координатор заходу

ПОКЛИК ЧАСУ

Наприкінці березня кафедра технології металів і матеріалознавства ім. О.М. Петриченка та фірма Abplanalp на базі спільного навчально-консультаційного центру «ХНАДУ – НААС» для науковців і спеціалістів-технологів виробничої галузі, які займаються листовою штамповкою, провела традиційний науково-технічний семінар «МАТЕ: інструмент для координатно-пробивних пресів. Новітні технології обробки на інноваційні рішення в листообробці».

Прогрес в машинобудівній галузі досягається перш за все завдяки розвитку технологій, адже нові технології – це нові знання й наукові досягнення та здобутки, що втілюються в сучасне високопродуктивне технологічне обладнання та ефективні інструменти. Останні дають змогу досягнути нові рубежі в точності та якості продукції.

Важливою вимогою сучасності є інформаційне забезпечення науково-технічного прогресу. Інформація про нові технологічні розробки миттєво повинна доходити до її споживача, інакше вона стане застарілою дуже швидко разом з «прогресивними та перспективними» розробками вчорашнього дня. Якщо ми не лише мірємо про відродження та сталий розвиток машинобудівного комплексу України, то маємо перебувати в постійному інформаційному полі високої напруги. Але це повинні бути не легкі для споживання та оманливі інтернетні рекламні повідомлення, а достовірна й перевірена на особистому досвіді доповідача інформація. Саме на цьому наполягає завідувачка кафедри технології металів і матеріалознавства проф. Д.Б. Глушкова. І тут віртуального спілкування замало, потрібен

реальний контакт і обговорення, погляди на речі з різних точок зору та альтернативні пропозиції.

Декілька років поспіль саме в ХНАДУ на базі спільного навчально-консультаційного центру «ХНАДУ – НААС» на високому рівні й проводяться такі науково-технічні семінари за участю представників харківських машинобудівних підприємств, науковців і виробників з інших міст України, а також викладачів і студентів нашого університету. Відверта розмова висококласних спеціалістів, науковців і практиків з багаторічним досвідом дає поштовх для нових рішень, надаючи можливість студентам заглибитися в реальні проблеми машинобудівників України.

Тематика минулих семінарів включала такі напрямки, як «Нові конструкції токарно-фрезерних, багатокоординатних верстатів з ЧПУ фірми НААС», «Нові інструментальні матеріали та інструменти фірм Kyosera і Van Horn», «Змашувально-охолоджувальні рідини фірми Blasert для верстатів з ЧПУ», «Пресове обладнання з ЧПУ та інструментальні рішення для гнуття» тощо.

На нинішньому семінарі було продовжено розмову про технології листового штампування. Слід зазначити, що коло порушених питань було дуже широке: від підвищення ефективності виготовлення та правки кузова автомобіля до забезпечення властивостей інструментальних матеріалів за міцністю та зносостійкістю. Семінар викликав значний інтерес у вітчизняних виробників, про що свідчить географія їхнього представництва: Івано-Франківськ, Хмельницький, Дніпро, Львів, Запоріжжя, Суми, Полтава і, безумовно, Харків.

Роботу березневого семінару відкрив керівник навчально-консультаційного центру «ХНАДУ – НААС» проф. В.І. Мощенко. Його доповідь «Нові методи визначення твердості матеріалів, гармонізація національних і міжнародних стандартів у галузі твердометрії» викликала небиякий інтерес особливо у спеціалістів, які безпосередньо займаються сертифікацією продукції.

Грунтовний аналіз сучасних технологій листового штампування зробив Д.І. Надводнюк, який працює провідним співробітником фірми Abplanalp (Україна), що є офіційним та ексклюзивним постачальником металообробного інструменту і верстатів компанії МАТЕ (США). Д.І. Надводнюк розповів про нові продукти компанії МАТЕ Precision Tooling.

З цікавим повідомленням виступив також представник фірми Abplanalp Й. Антонін (Чехія), який розповів про переваги застосування новітньої технології напilenня для змінення пуансонів SUPERMAX.

У цілому науково-технічний семінар пройшов на високому рівні, з активним спілкуванням, обміном досвідом та обговоренням актуальних питань. Та найважливішим все-таки є зростання рівня і якості підготовки наших студентів.

Ю.В. Дудукалов, доц. каф. ТМіМ

Наполеглива праця викладачів нашого університету потребує щоденного натхнення, котре спонукає студентів до звершень та спрямовує на розвиток професійних і особистісних якостей. Все це загартовує характер, вчить досягати мети і навчатися чомусь новому.

Усталені традиції – одна з особливостей нашого вишу, до структури якого входять 34 кафедри, що одночасно, як під керівництвом талановитого диригента, можуть звучати оркестром в унісон. Саме такими й видалися перші квітневі дні, коли аудиторії всіх кафедр наповнилися галасливим шумом студентських дискусій. Якраз у квітні проходить щорічна наукова студентська сесія, в якій беруть участь найталановитіші студенти нашого вишу. Не є виключенням і кафедра іноземних мов, котра щорічно, нібито виймаючи з глибин водоїмищ перлини, знаходить не просто студентів, які володіють іноземними мовами на належному рівні, але й тих, хто добре обізнаний на професійному рівні.

Зазвичай на цьому тлі студентам першого курсу, які розпочали вивчення іноземної мови з лютого, важко конкурувати зі своїми старшими колегами. Саме тому для усіх, хто бажає, і була запропонована секція за загальними темами, де студенти могли легко поринути в історичні глибини

ПІДБИТО ПІДСУМКИ

розвитку автомобільно-дорожньої галузі, ознайомитися з автобіографічними даними провідних науковців.

За традицією більш досвідчені студенти презентували доповіді за новітніми професійними науковими розробками як вчених нашого вишу і країни, так і світу в цілому. Дуже приємним є той факт, що у конференції також взяли участь і студенти з Німеччини та інших закладів вищої освіти України.

Взагалі у цьогорічній конференції взяли участь 109 студентів (у т.ч. 43 представники інших ЗВО і чотири закордонні учасники).

Поглиблюючи енергетику навчальної аудиторії, саме в цей час розумієш особистісну професійну важливість, котра найбільше притаманна професії викладача і вчителя, який завжди залишає по собі часточку своєї душі в студентських очах та глибинному відчутті світу.

О.С. Губарева, доц. каф. іноземних мов

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА І ДОВКІЛЛЯ

У квітні на базі кафедри екології нашого університету відбулася підсумкова науково-практична конференція II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Екологічна безпека комплексу «автомобіль – навколишнє середовище»» за спеціальністю «Автомобільний транспорт».

Усього в конкурсі взяли участь 32 студенти, які подали 22 наукові роботи і представили 11 закладів вищої освіти України: Дніпровський державний технічний університет, Житомирський державний технологічний університет, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського, Національний технічний університет «ХП», Національний університет «Львівська політехніка», Одеський державний екологічний університет, Полтавський національний

технічний університет ім. Юрія Кондратюка, Харківський національний університет будівництва та архітектури і наш університет.

Під час урочистої церемонії відкриття підсумкової конференції її учасників привітали перший проректор ХНАДУ проф. І.П. Гладкий, начальник Державної екологічної інспекції в Харківській області А.П. Георгіян і заступник голови конкурсної комісії, завідувачка кафедри екології проф. Н.В. Внукова. Наталія Володимирівна ознайомила студентів з положенням і умовами проведення підсумкової конференції та представила членів конкурсної комісії.

На підсумковій науково-практичній конференції було заслухано 11 доповідей авторів, роботи яких оцінювалися за відповідними критеріями і були відібрані за результатами рецензування членами конкурсної комісії. Пріємно, що і на цей раз роботи майбутніх молодих науковців були цікавими та актуальними і супроводжувалися мультимедійними презентаціями.

Під час цьогоорічної підсумкової конференції мова йшла про техногенні землетруси, спричинені рухом багатотоннажних транспортних засобів; очищення стічних вод від нафтових забруднень; зменшення негативного впливу автомобільного транспорту на навколишнє середовище міста та негативного впливу відпрацьованих автомобільних фільтрів на довкілля; вплив стійких органічних забруднювальних речовин на токсичність вихлопних газів; викиди парникових газів в міській забудові; вплив відпрацьованих масляних фільтрів на ґрунт, а також про інші нагальні питання щодо охорони навколишнього середовища.

За результатами роботи цьогоорічного наукового заходу дипломи першого та другого ступенів отримали відповідно по два студенти, диплом третього ступеня – чотири студенти ЗВО України. Представники ХНАДУ Ангеліна Курган (гр. ДЕ-41) і Віталій Єльніков (гр. ДЕ-51) отримали дипломи II ступеня (науковий керівник доц. каф. екології Г.М. Желновач).

Крім того, керівники наукових робіт переможців і члени галузевої конкурсної комісії отримали подяки, а всі учасники – подяки «За високий рівень підготовки наукової роботи та актуальність теми» від Державної екологічної інспекції у Харківській області та відповідні сертифікати.

Було також видано відповідну збірку матеріалів учасників підсумкової конференції, що традиційно пройшла на високому професійному рівні.

В.О. Богомолов,
проректор з наукової роботи

КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

На початку кожної весни іноземні студенти, які навчаються в ЗВО Харкова та інших міст України, збираються в стінах нашого університету з метою вирішення нагальних питань у галузі освіти, а також для того, щоб розповісти один одному про традиції та культуру своєї Батьківщини.

Цьогоріч у міжнародній науково-практичній конференції студентів і молодих вчених «Наукова ініціатива іноземних студентів і аспірантів» взяли участь понад 100 студентів ЗВО Харкова (ХНУ ім. В.Н. Каразіна, ХНАДУ, Харківського національного університету будівництва та архітектури, Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, Національного аерокосмічного університету ім. М.С. Жуковського «ХАІ», Національного університету цивільного захисту України, Харківського національного медичного університету, Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва), а також з інших міст України і світу.

Викладачі кафедри мовної підготовки та іноземні студенти ФПГ щирою привітали гостей конференції – студентів і викладачів Сумського держав-

СТУДЕНТСЬКА НАУКА

ного університету, які приїхали поділитись своїми науковими здобутками.

Співорганізатором цього річного заходу традиційно став колектив кафедри мовної і загальноосвітньої підготовки іноземців Факультету доуніверситетської освіти КНУ ім. Аль-Фарабі.

На нинішню конференцію свої доповіді надіслали понад 20 студентів і молодих науковців із Узбекистану: з Нукусського державного педагогічного інституту ім. Ажиніяза, Ташкентського державного педагогічного університету ім. Нізамі, Нукусської філії Ташкентського державного аграрного універ-

ситету та Каракалпацького державного університету.

Учасників конференції палко привітав проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Г.І. Тохтар. Георгій Іванович наголосив на важливості обміну досвідом, здобутим іноземними студентами у вирішенні різних наукових проблем сучасності та на міжкультурному обміні. Гостей і учасників заходу привітали також декан факультету підготовки іноземних громадян В.М. Кудрявцев та завідувачка кафедри мовної підготовки Н.С. Моргунова.

На пленарному і секційних засіданнях були висвітлені питання міжкультурної комунікації та шляхи їх вирішення, а також новітні викладання педагогічних, психологічних, технічних, економічних та соціокультурних наук. Студенти залюбки обмінялися інформацією про свої наукові пошуки і висновки, яких вони дійшли.

Наприкінці конференції відбулося нагородження її учасників почесними грамотами та дипломами у різних номінаціях.

Колектив кафедри мовної підготовки ФПГ дякує всім учасникам та запрошує до участі в міжнародній науково-практичній конференції студентів і молодих вчених наступного року!

Т.Ю. Уварова,

доц. каф. мовної підготовки

У квітні на кафедрі проектування доріг, геодезії і землеустрою відбулася 80-а міжнародна студентська наукова конференція на тему «Інноваційні методи проектних та геодезичних робіт».

Учасники цього студентського наукового заходу більше дізналися про сучасні геодезичні прилади, застосування методів наземної фотограмметрії, вертикальне планування, проектування доріг і дорожнього одягу та багато іншої цікавої інформації.

На цьогорічній конференції свої наукові статті представили сім студентів. Світлана Моренець (гр. ДГ-31) виступила з доповіддю на тему «Вертикальне планування промислових, будівельних та інших майданчиків». Артем Головченко (гр. ДГ-41) розповів про застосування методів наземної фотограмметрії для визначення характеристик транспортних потоків. Марія Тарасова (Д-53-17маг) підготувала доповідь на тему «Аналіз різних методів попередження тріщиноутворення в асфальтобетонних шарах на цементобетонних плитах». Сергій Берніков (гр. ДГ-31) виступив з доповіддю на тему «Вплив умов руху на дорожньо-транспортні пригоди у містах». Владислав Дубровін (гр. Д-42) підготував доповідь на тему «Аналіз впливу геометричних параметрів автомобільної дороги та умов руху на кількість ДТП», а студент з Марокко Хамза Худір підготував презентацію на тему «Оцінка міцності дорожніх одягів за зсувом на контакт шарів». Мені особисто випала чудова нагода виступити з доповіддю на тему «Огляд сучасних електронних геодезичних приладів».

НАУКОВІ ЗАХОДИ

Всі учасники конференції гідно представили свої доповіді, доповнивши їх цікавими та яскравими презентаціями, а також відповіли на поставлені запитання. Доповідачі отримали досвід і знання перед захистом власних дипломних проектів, що особливо актуально студентам старших курсів. Безумовно, конференція викликала жвавий інтерес та зацікавленість у слухачів. До кожного доповідача було багато запитань, відповідаючи на котрі студенти залучили до жвавої дискусії як викладачів, так і своїх ровесників.

Принадгідно зазначимо, що наприкінці березня студент нашої кафедри Артем Головченко (гр. ДГ-41) взяв участь у Всеукра-

їнському конкурсі студентських наукових робіт з природних, технічних і гуманітарних наук зі спеціальності «Геодезія та землеустрій», що проводиться у Львівському аграрному університеті. На цьому конкурсі Артем гідно представив наш університет, отримавши новий досвід і неймовірні враження та був нагороджений відповідним дипломом.

Наприкінці заходу і палких обговорень відбулося вручення грамот і фотосесія на згадку про конференцію, що залишила її гостям і учасникам приємні враження та заряд натхнення.

Анастасія Вініченко,
заст. старости гр. ДГ-41

Для того щоб принаймні спробувати вирішити проблему, її необхідно щонайменше озвучити, проговорити і, зрештою, всебічно її обговоривши і проаналізувавши, запропонувати можливі варіанти її вирішення. Не треба при цьому лякатись того, що обговорення часом матиме жорсткий, малоприсмний характер, під час нього будуть висловлені думки і твердження, що будуть роз'яструвати старі рани і наступати на болючі мозолі. Бо саме тому, що лікування хвороби було раніше покинуте напризволяще, тепер доводиться вдаватися до значно болючіших консилиумів, рецептів і процедур, ніж ті, якими можна було вирішувати проблему раніше.

Однією з таких болісних, але разом з тим критично важливих проблем є розгортання ефективної рекламної кампанії задля залучення якомога більшої кількості абітурієнтів до вступу в ХНАДУ. Недобір, незаповнення навіть бюджетних місць, не кажучи вже про контрактні, дамокловим мечем висять над викладачами і вишем у цілому. Якщо набір буде меншим, ніж критична межа, то це призведе до скорочення ставок, ліквідації кафедр, а то й, зрештою, факультетів і навіть сам університет опиниться перед загрозою злиття з якимось іншим навчальним закладом. Визнати та чесно й відкрито озвучити цю проблему, не приховуючи жодних її складників, – це вже важлива частина шляху до її вирішення.

Яким же чином нам пропонують вирішувати зазначену проблему? Традиційним – поширення інформації про університет серед потенційних абітурієнтів. І це правильний шлях. Однак як саме і хто має поширювати цю інформацію? І, головне, якою має бути ця інформація? Відповідаючи на це запитання, мусимо визнати, що і зміст, і пропонований спосіб поширення інформації є морально застарілими і через це, врешті-решт, малоефективними. Якщо максимально узагальнити, то все зводиться до ходіння по школах, виступів з міні-лекціями про університет перед школярами, роздавання буклетів і проведення днів відкритих дверей.

Що при цьому бачить потенційний абітурієнт? Він бачить перш за все те, що є об'єктом, який прагнуть використати задля

ІСТОРІЯ УСПІХУ ЧИ ФОРМАЛІЗОВАНЕ ІНФОРМУВАННЯ?

отримання прибутку. У потенційного студента зникає будь-яке бажання іти до такого вишу, в якому на нього реально дивляться переважно (а часом навіть винятково) як на засіб чи об'єкт маніпуляції, що використовується задля досягнення чужої для нього мети. Декларативно, звичайно, озвучуються інші речі, але реальність є саме такою, як її було щойно описано. Чи готові ми це чесно визнати? Бо якщо ні, то читати написане далі немає жодного сенсу.

Отже, з'ясувавши у загальних рисах ситуацію, в якій ми перебуваємо, спробуємо зрозуміти, як досягти мети – забезпечити себе роботою, себто студентами. Як викликати в абітурієнтів бажання вступити саме до нашого університету? Рецепт насправді напрощад простий: якщо хочеш привабити покупця – думай як покупець. Відкинувши традиційні напівкомічні мотиви «закосити від армії» для хлопців і «вийти заміж» для дівчат (за ними насправді проглядаються цілком життєві реалії), виділимо головну мету вмотивованого абітурієнта – здобути фах, тобто знання, вміння і навички, які дозволять після закінчення університету знайти гідну роботу з пристойним рівнем доходу, розпочати кар'єру, відкрити власну справу тощо.

То про що ж тоді має у першу чергу дізнатися абітурієнт, щоб університет став для нього привабливим? Про назви і шифри спеціальностей? Аж ніяк! Він має побачити, ким він може стати після п'яти років навчання. Він має побачити історії успіху випускників на різних вікових зрізах: 2 – 3, 5 – 7, 9 – 15, 15 – 25 років після закінчення навчання. Чи є у нас такі історії успіху? Беззаперечно, є, і їх чимало. І ось про цих успішних випускників і слід розповідати абітурієнтам. У буклетах, презентаціях, на сайті університету, в ЗМІ. Найкраще, якщо випускники самі згодяться зустрітися з абітурієнтами і розповісти їм про своє навчання в університеті та свій

кар'єрний шлях, відповісти на численні запитання. Певні кроки у цьому керунку вже зроблено, але, на жаль, ці заходи є, на мій погляд, хаотичними, поодинокими і безсистемними й не є комплексною стратегією. Бо таких історій має бути не одна-дві, а щонайменше кількадесят. Вони мають бути як узагальнені у вигляді статистичних даних, так й індивідуалізовані у вигляді окремих інтерв'ю, статей, відеороликів тощо.

Тепер декілька слів щодо способів та засобів поширення інформації. Звичайно, традиційна форма може і має до певної міри залишитись, оскільки є неунікненною. Однак слід зробити наголос на інших, сучасних, масових та дієвіших механізмах поширення інформації. Слід розвивати сайт університету, причому всебічно: структура, наповнення інформацією, дизайн, швидкість завантаження, просування у пошукових системах тощо. Необхідно приділити увагу соцмережам, де мають існувати не лише офіційні сторінки вишу, але й різного роду групи, спільноти та об'єднання студентів і викладачів університету. Це – сторінки факультетів і кафедр, ба навіть навчальних груп чи об'єднання за інтересами до швидкісних автомобілів тощо. До участі в цих спільнотах мають заохочуватися викладачі, студенти і випускники університету. Це створює критичну масу для поширення інформації, просуває університетський бренд, забезпечує стабільну доступність відомостей про життя вишу онлайн для будь-кого, перш за все – для потенційного абітурієнта.

У короткому дописі не місце для деталізації всіх правил, за якими має відбуватися просування університету у мережі інтернет в цілому та соцмережах зокрема, однак усі вони є нескладними у впровадженні та підтримці, не потребують жодних суттєвих коштів, даючи натомість позитивний лавиноподібний кумулятивний ефект. Ці речі слід було зробити ще вчора, бо вже сьогодні ми суттєво відстаємо від тих вишів, які вже почали робити це раніше. І щоб відставання не стало критично неподоланим, пропонуємо речі слід реалізовувати вже зараз, не гаючи ані хвилини.

А.М. Домановський,
доц. каф. українознавства

ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

ДО РІЧНИЦІ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

26 квітня 1986 року – ця дата назавжди залишиться в історії людства як найстрашніша техногенна катастрофа з величезною шкодою навколишньому середовищу.

Тридцять два роки минуло відтоді, як з'явився четвертий енергоблок Чорнобильської атомної електростанції. Руйнування мало такий надпотужний вибуховий характер, що реактор був повністю зруйнований. Від цього вибуху в навколишнє середовище потрапила велика кількість радіоактивних речовин.

Страх і паніка, тривога й переполох і водночас відчайдушні сміливість та відвага – такі асоціації викликає ця трагедія.

Роки минають, а пам'ять про безсмертний подвиг рятувальників і героїв-ліквідаторів залишається навік.

Аварія виявилася найбільшою за всю історію атомної енергетики як за кількістю

загиблих і потерпілих від її наслідків, так і за економічними збитками. Упродовж перших трьох місяців після неї загинула 31 особа; віддалені наслідки опромінення, виявлені за наступні 15 років, стали причиною загибелі сотень людей. Багато ліквідаторів перенесли променевою хворобу в тому чи іншому ступені тяжкості, понад 115 тис. осіб з 30-кілометрової зони було евакуйовано. Для ліквідації наслідків цієї трагедії були мобілізовані значні ресурси, у тому числі – задіяно понад 600 тис. ліквідаторів.

На відміну від бомбардувань Хіросіми і Нагасакі, вибух нагадував дуже потужну «брудну бомбу» – основним вражаючим чинником стало радіоактивне зараження.

Хмара, що утворилася від палаючого реактора, рознесла різні радіоактивні матеріали (перш за все радіонукліди йоду та цезію) по значній частині території Європи. Проте від радіоактивного забруднення найбільше по-

страждала значна територія колишнього Радянського Союзу поблизу реактора, що зараз відноситься до Білорусі, Росії та України.

Результат Чорнобильської трагедії дуже сумний: радіоактивного забруднення зазнали 11 областей Білорусі, України та Росії, де проживає 17 млн мешканців (у т.ч. 2,5 млн – діти до п'яти років).

Чорнобильська аварія викликала великий суспільно-політичний резонанс у усьому світі, а її ліквідація обійшлася майже в 25 мільярдів доларів. Все це певним чином відбилося на ході розслідування її причин. Підхід до інтерпретації фактів та обставин аварії з плином часу мінявся, проте єдиної думки немає до цих пір.

Згадуючи ті страшні події, ми зобов'язані не лише вшанувати безсмертний подвиг рятувальників, але й належним чином дбати про навколишнє середовище!

Ольга Ожго

БЕРЕГІНЯ СТУДЕНТСЬКОГО ЖИТТЯ

«Мама» – це перше слово, що лунає з вуст дитини. В нього вкладено надзвичайно сакральний сенс, адже воно поєднує в собі втілення всього світлого й життєдайного і водночас чогось теплою й рідного. Кожна дитина ще з народження знає, що мама найрідніша людина в її житті. Щоб не сталося, вона буде поруч, підтримає у важку хвилину, дасть слухну пораду.

Упродовж усього тернистого життєвого шляху нас оберігають наші мами, які слідкують за нашим добробутом і безпекою. Найголовнішою і найріднішою для нас, звичайно ж, є ненька, яка дала життя, виховала, поставила на ноги і випустила в світ. Та в кожного з нас є ще «мама» і не одна – це і вихователька в дитячому садочку, і перша вчителька в школі. Для студентів ХНАДУ, які проживають у наших гуртожитках, такою мамою є директор студентського містечка Тетяна Миколаївна Ясинська.

Двадцять п'ять років поспіль Тетяна Миколаївна невпинно й самовіддано працює на користь майже двох тисяч студентів не

тільки України, а й інших країн світу. Її робота – це постійна турбота про кожного студента, його комфорт і затишок і, звичайно ж, про здоров'я. Для збереження здоров'я молоді на території студентського містечка діє медичний центр, де кваліфіковані працівники надають першу допомогу студентам усіх шести гуртожитків нашого університету. Її материнське тепло відчувається в усьому, адже своєю багаторічною невтомною працею вона створила дійсно сімейну атмосферу. Всі студенти відчувають себе, як вдома, і для цього забезпечені необхідні умови.

Завдяки сумлінній праці Т.М. Ясинської, а також комендантів і працівників гуртожитків студмістечка ХНАДУ є одним з найкращих серед вишів області. За роки роботи на посаді директора студентського містечка Тетяна Миколаївна організувала дружний і згуртований, як одна родина, колектив, де кожен його член прийде на допомогу один одному.

Свій шлях на посаді директора студмістечка вона розпочала ще в далекому 1993 році. З того часу під чуйним керівництвом

Тетяни Миколаївни студмістечко змінилося на краще. За її ініціативи було реконструйовано гуртожиток №3, де у комфортних умовах нині проживають наші іноземні студенти. Упродовж багатьох років директор за підтримки працелюбного колективу комендантів гуртожитків покращували умови проживання та забезпечували гідне дозвілля мешканців студмістечка. Завдяки цьому у гуртожитках діють тренажерні зали, оснащені всім необхідним спортивним знаряддям. А урочисті заходи, що проводяться в гуртожитку №5, дають змогу мешканцям інших гуртожитків проявити свої творчі здібності і таланти. Кожен без винятку студент має все необхідне для повноцінного життя, навчання і дозвілля.

Завязтості й наполегливості Тетяни Миколаївни можна по-доброму позаздрити. У свої 77 років вона безумовно така ж енергійна і жвава, як і в роки своєї молодості. Воно й не дивно, адже упродовж чверті століття її оточує молодь, яка так чи інакше змушує жити в такому ж ритмі, як і наше активне юнацтво. Для кожного студента

ХНАДУ за п'ять років проживання у гуртожитку Тетяна Миколаївна стає другою мамою. До неї можна прийти з будь-якою проблемою, і вона завжди дасть слухну пораду або знайде вихід із складної ситуації.

Директор нашого студмістечка має двох своїх власних дітей, але попри все всі ми також є її дітьми, бо для нашого добробуту вона доклала часточку своєї душі.

Тож від усіх мешканців студмістечка вітаємо Тетяну Миколаївну з Днем матері!

Палко бажаємо їй сімейного затишку та довгих і щасливих років життя!

**Ярослава Насоненко,
студкор ДБФ**

ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Наприкінці березня під головуванням першого проректора проф. І.П. Гладкого відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Стан та завдання з реалізації питання «Про вільний вибір студентами вибіркових дисциплін».

Заслухавши доповідь провідного фахівця навчального відділу доц. Д.П. Лабенка, методична рада констатує:

– у Законі України «Про вищу освіту» у ст. 62 п. 1 (15) передбачено, що «Особи, які навчаються у ЗВО, мають право на вибір навчальних дисциплін, у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти»;

– у структурі навчальних планів підготовки фахівців ХНАДУ кожного рівня вищої освіти (РВО – бакалавр, магістр) є такі блоки дисциплін:

Блок 2. Дисципліни вільного вибору студента – не менше 25% (або 60 кредитів).

2.1. Цикл дисциплін загальної підготовки.

2.1.1. Дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки.

2.1.2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки.

2.2. Цикл дисциплін професійної підготовки:

– у зазначених блоках у навчальних планах попередніх років пропонуються дисципліни головним чином за вибором університету;

– у навчальних планах набору 2018 року не за всіма освітніми програмами (спеціальностями) визначено перелік дисциплін реального вільного вибору студентів у межах окремої освітньої програми спеціальності (або спеціальностей в рамках факультету), не кажучи вже про вибір навчальних дисциплін інших РВО в рамках університету.

В обговоренні першого питання взяли участь професори

І.П. Гладкий, Н.В. Внукова, В.Г. Шинкаренко та Ю.О. Бекетов і доц. О.О. Догадайло.

2. Про затвердження «Положення про організацію змішаного навчання в ХНАДУ».

Заслухавши та обговоривши доповіді голови секції з розробки та використання інформаційних технологій навчання проф. В.М. Кухаренка, методична рада відзначає, що в університеті розроблено підґрунтя для впровадження у навчальний процес технологій змішаного навчання.

Збільшується кількість інформаційних ресурсів у файловому архіві (9606 ресурсів), методичних кабінетів викладача (185 кабінетів).

Викладачі університету беруть активну участь у відкритих дистанційних курсах ЦПК, використовують дистанційні курси у навчальному процесі. Створено понад 450 дистанційних курсів та електронних курсів-ресурсів.

Відповідно до умов «Положення про організацію змішаного навчання в ХНАДУ»

передбачається, що ініціатором є кафедра та викладачі, які мають дистанційний курс або електронний курс-ресурс, деканат виконує контролюючу функцію, а ЛІТОс забезпечує програмну, технічну і методичну підтримку.

Розвиток змішаного навчання в університеті дозволить зробити контроль за навчальним процесом більш прозорим та ефективним і підвищить якість навчального процесу.

В обговоренні цього питання взяли участь професори В.Г. Шинкаренко, Н.В. Внукова та О.В. Черніков.

У різному було надано інформацію «Про акредитацію програм» (проф. М.Д. Каслін).

Крім того, на засіданні МР її голова проф. І.П. Гладкий вручив сертифікат розробки дистанційного курсу «Вступ до фаху» доц. кафедри економіки і підприємництва Д.О. Приходько.

**О.М. Харківська,
секретар методради**

ДО ДНЯ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ

Зазвичай, говорячи про щось на кшталт таких днів, згадують про те, що від початку було Слово, і Слово було в Бога, і Слово було Бог. Але нині мова не про слово – радше про пам'ять. Про те, що нам сьогодні варто згадати, з чого і звідки починається наша культура, адже тільки знаючи й поважаючи минуле, можемо сподіватися на гідне майбутнє. А культура – це справді, перш за все, слово.

Десятки, сотні, а, можливо, й тисячі стародавніх народів назавжди відійшли у небуття саме із тієї причини, що не знали писемного слова, і відтак – не могли розповісти про себе прийдешнім поколінням. Звідавна загарбники, прагнучи знищити полонений народ, починали зі слова: забороняли говорити й писати, нищили вже створене, нав'язували власні звичаї, але головне – мову. Не поступитися нею, зберегти і примножити, розвивати, оновлюючи, та не забувати про її витоків і першопочаток – ось обов'язок кожної нації. А надто – для України і особливо сьогодні.

Тому й не дивно, що щороку у травні ми з такою урочистістю відзначаємо День слов'янської писемності та культури як символ єдності з братами та злагоди із собою: єдності пам'яті й можливостей, витоків і здобутків, минулого й сьогодні з неосяжною перспективою майбуття.

Насправді це свято не таке вже й старе: лише у 1991 р. постановою Президії Верховної Ради тоді же УРСР було започатковано День слов'янської писемності та культури. Щорічно 24 травня у всіх слов'янських країнах урочисто прославляють творців нашої писемності – святих Кирила та Мефодія. Саме завдяки їм різнобарвна родина слов'янських народів отримала власну кириличну абетку, відтак отримавши змогу розповісти прийдешнім поколінням про діла свої славні, про традиції та звичаї, про видатних мужів своїх і про Бога, з чим

ПАМ'ЯТАЙМО, З ЧОГО ВСЕ РОЗПОЧИНАЛОСЯ

іменем на устах ті мужі жили, боролися й помирали. Розповісти про все це власною мовою. А не запозиченою латинною, що її знали тільки учені люди, чи стародавньою грецькою, відомою лише ченцям у православних монастирях. Отож маємо зауважити: абетка, створена Кирилом і Мефодієм, справді стала визначною подією у слов'янській історії та культурі.

Коли ж саме це сталося? Згідно з численними джерелами, слов'янська писемність була створена в IX ст, близько 862 року. Нова абетка отримала назву «кирилиця» на ім'я того ж таки візантійського ченця Кирила (у миру Костянтина), який з допомогою старшого брата Мефодія створив її у грецькому монастирі. Звісно ж, першими книгами, перекладеними новоствореною мовою, стали Євангеліє та Псалтир, бо саме через слово Боже перш за все поширювалася мова й писемність у середньовічній Європі.

Новий алфавіт, проте, не було створено з нічого: Кирило та Мефодій розробили його та основи грецького, суттєво змінивши останній, аби передати слов'янську звукову

систему. Власне, від початку було створено дві абетки: глаголицю та кирилицю. Глаголиця вважається більш давнім письмом, але відрізняється від кириличного алфавіту, зокрема й тим, що літери в ній мали значно складніше написання, позначене такою кількістю кружечків і петельок, з'єднаних між собою, що сучасній людині, звиклій до простого обрису друкованих літер, було б, напевне, не до снаги. Кирилиця ж, що має природний, органічний характер, схожа за написанням на грецьку абетку, хоч і суттєво та досить творчо перероблену, з часом набула значного поширення, ставши графічною основою для сучасної української, білоруської, болгарської, сербської, македонської та російської писемності.

А від слова Божого – до слова світського один невеликий крок довжиною, можливо, у сто – двісті років: крок до того моменту, коли не писемне слово вийшло за поріг храму, за межі сторінок релігійних книг і вперше заговорило устами освіченої, але не церковної людини. Так почалися багаті історії кількох європейських літератур, у кожній з яких – свої особливості, ні з чим незрівняний колорит і стиль, та абетка – для всіх одна: кирилична.

Так, із найдавніших часів і до буремного сьогодні через прості літери із дитинства знайомого алфавіту ми всі стаємо частиною великої й різноманітної слов'янської культури. Ми – з-поміж тих, хто розвиває та збагачує її. Ми – серед тих, хто зберігає її кращі традиції. Ми – з тими, хто, не забуваючи про минуле, стане кращим майбутнім, а тому наше завдання й мета – зберегти пам'ять, не забути витоків, довіку залишатися вдячними за можливість своєю мовою творити власну культуру.

Торуймо ж власний шлях у майбутнє, адже без писемності легко втратити й мову. А без мови – немає й народу.

Н.О. Опришко, доц. каф. філології

ТВОРЧИСТЬ

СТЕЖКАМИ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Цьогоріч традиційно за ініціативою кафедри транспортних систем і логістики та за підтримки деканату факультету транспортних систем у нашому університеті вже вчетверте було проведено всеукраїнський творчий конкурс серед студентів, присвячений річниці від дня народження та смерті генія української нації Тараса Шевченка. Організувала і провела цей мистецький захід доц. кафедри ТСІЛ Н.В. Пономарьова.

До складу журі цьогорічного конкурсу увійшли: заступник проректора з виховної роботи В.Г. Покотило, пом. декана факультету транспортних систем Т.В. Ярмак, пом. декана автомобільного факультету В.В. Безридний, доц. каф. організації та безпеки дорожнього руху О.О. Холодова, ст. викл. каф. українознавства Л.Ф. Чернова та директор студентського клубу Л.І. Климець.

У конференційній залі панувала тепла й доброзичлива атмосфера, адже наші студенти вкотре довели справедливому журі, що молоді глибоко поважає великого класика України і знає багато цікавих фактів про його життєвий і творчий шлях. Конкур-

санти вдало донесли зміст поезії Кобзаря, передавши емоції, з якими Тарас Григорович писав свої вірші.

Іншу грань української культури продемонстрували Дем'ян Прокоп'юк (гр. АА-11-17), Сергій Кляузер (гр. АА-11-17) та Анна Попіванова (гр. АА-21-16), мелодійно й артистично зігравши на музичних інструментах.

Під час підбиття підсумків конкурсу присутні в залі насолоджувалися чуттєвою розповіддю ведучої про Шевченка, а також уважно слухали вірш «Лілея», емоційно прочитаний директором студклубу Л.І. Климець.

У цьогорічному творчому конкурсі переможцями стали: перше місце – Анна Коваленко (гр. ЕПП-11-17) та Поліна Нагірна (гр. ТЕ-31-15). Друге місце вибороли Вікторія Сопельник (гр. ЕП-11-17) і дует МФ у складі Микити Луценка (гр. М-12-17) і Вадима Тихоненка (гр. М-11-17). Третє місце посіли дует у складі Андрія Хомчука та Олександра Бондаренка (гр. А-11-17Т1), Марія Антіпова (гр. Т-11-17-Т1) і Катерина Багіна (гр. ЕПП-11).

Такі легендарні світові генії як Т.Г. Шевченко народжуються раз на сто років. Пророча поетична творчість Кобзаря, що з плином століть не втратила актуальність, – це фундамент української культури. Сам же Тарас Шевченко, безумовно, є душею сильного й сміливого, вільного й готового боротися за правду українського народу.

**Марія Антіпова,
Максим Красильнік,
студкори ФТС**

ПАМ'ЯТІ НАУКОВЦЯ

Пропрацювавши в ХАДІ – ХНАДУ понад тридцять років, я познайомився з багатьма цікавими людьми, з декотрими подружився. Про одного з них – Л.В. Назарова і піде мова.

Спілкуватися з Леонідом Володимировичем я розпочав ще під час моєї праці зі студентами-вечірниками. Декан факультету Л.В. Назаров іноді заходив до аудиторії, цікавився відвідуванням занять, робив оголошення чи зауваження і, залишаючи аудиторію, завжди вибачався перед викладачем за те, що втручався у навчальний процес.

На початку 1990-х рр. у суспільстві розпочалися різні негаразди, коли ввечері було не те що страшно – небезпечно виходити на вулицю, були перебої з постачанням газу та відключення електроенергії. Одного разу надвечір, під час семінарського заняття, вкотре відключили електропостачання. Хтось зі студентів запалив свічку і ми в напівтемряві продовжили заняття, під час якого й пролунав голос Леоніда Володимировича, який непомітно зайшов до аудиторії:

– О, тут студенти продовжують працювати!

Потім він звернувся до мене:

– Валеріє Івановичу, відпускайте студентів, хай ідуть по домівок.

Студенти не поспішаючи почали залишати аудиторію.

Згодом, коли професор С.А. Канавенко, який читав лекції на механічному факультеті, вийшов на пенсію, мені передали потік першокурсників денної форми навчання. Відтоді з Леонідом Володимировичем ми зустрічалися частіше, він завжди ставив заздалегідь заготовлені запитання. Його цікавило все, що відбувалося в Україні та за її межами. А ще він висловлював свої міркування з тих чи інших економічних або ж політичних питань.

ЗІ СПОГАДІВ

Наприкінці 1990-х рр., збираючи матеріал для майбутньої книжки «ХАДІ – одна сім'я», я звернувся до Л.В. Назарова, щоб він надав інформацію про механічний факультет і, зокрема, про кафедру будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова. З яким захопленням, зацікавленістю і любов'ю розповідав Леонід Володимирович про свій факультет і свою кафедру, про людей і про машини, про полігон і досягнення дорожників. Особливо його гордістю був автогрейдер ДЗК-250, створений кафедрою БДМ і колективом Крюківського вагонобудівного заводу.

Одного разу під час перерви між парами, запросивши до себе в кабінет, Л.В. Назаров заговорив про наукові взаємовідносини з колегами з МАДІ. Він розповів про один випадок, що трапився з ним під час повернення до Харкова. Я все запам'ятав і, зробивши

літературну обробку під назвою «Очі чайного кольору», подав у своїй книжці «Діалог з самим собою».

Під час святкування у 2006 р. 90-річчя від дня народження А.М. Холодова Назаров запропонував мені написати про Андрія Михайловича. «Якщо ми цього не зробимо, – говорив він, – після нас це ніхто не зробить». Пропозиція Леоніда Володимировича більше нагадувала прохання, і я не міг йому відмовити. Наступного року вийшла з друку моя книжка «Життя в науці», подальша доля якої була цікавою. Проректор з наукової роботи проф. В.О. Богомолів, ознайомившись з її змістом, запропонував кафедрі українознавства підготувати серію подібних біографій видатних науковців університету. Так було започатковано серію «Біографія та бібліографія вчених ХНАДУ», що нині налічує декілька десятків видань. У 2010 р. книжка «Життя в науці» була доопрацьована і під назвою «Андрій Михайлович Холодов» вийшла з друку в цій серії. У дні святкування 100-річчя від дня народження А.М. Холодова декан механічного факультету І.Г. Кириченко запропонував доопрацювати і доповнити попереднє видання. За сприяння онука А.М. Холодова – доцента Антона Холодова – книга вийшла третім виданням.

Так, з легкої руки Л.В. Назарова в університеті було започатковано серію видань «Біографія та бібліографія вчених ХНАДУ».

Влітку 2010 р. життя видатного вченого в галузі дорожньо-будівельної техніки та чудової людини Л.В. Назарова обірвалося наразді. Однак залишилися його наукова спадщина, втілена в зразках дорожньо-будівельних машин, та його напрацювання. А ще пам'ять про нього колеги і учні, друзі і усіх, хто його знав і шанував.

В.І. Ковальов, доц.

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ МУЗЕЇВ

ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЗВО

Ми живемо у XXI столітті та є свідками технологічно-інформаційних проривів, коли все стрімко змінюється. Не встигнеш опанувати одне нововведення, як вже інше на порозі. На цьому швидкоплинному тлі музеї закладів вищої освіти є тихими заводями у бурхливих потоках життя. І лише три з усіх харківських університетських музеїв є втіленням сучасної модернізації і тільки вони відповідають новітнім світовим стандартам.

Яке ж місце у системі вищої освіти посідають університетські музеї? Нещодавно було проведено негласне соціологічне опитування, де одним із пунктів було запитання: «Визначте роль музею у вашому навчальному закладі?». Прикро, але 70% опитаних викладачів і студентів відповіли, що це зайвий орган, і що він потрібен лише для «показухи», тобто для гостей і різних делегацій. Виникає запитання «А чому це так?». Відповідь криється в організації роботи. Скажімо, у закладі вищої освіти організували музей: зробили сучасний ремонт, розмістили банери, а яку інформацію вони несуть, що з них почерпнуть відвідувачі. На мій погляд, потрібно продумати усе до дрібниць, як подати сучасній молоді нашу інформацію. Тому організацією експозиції музею повинні займатися професіонали, а доносити до студентів відповідну інформацію мають співробітники музею.

Деякий час музеями при закладах вищої освіти опікувався Харківський історичний музей, наукові співробітники якого давали більш-менш професійну відповідь на наші нагальні питання. З особистого досвіду зазначу, що все це колись було на часі, але нині це абсурдні методичні поради ведення музейної документації, яка у деяких музеях при закладах вищої освіти фактично відсутня.

Ще одне важливе питання – це статус співробітників музеїв ЗВО. Після проведення деяких суттєвих змін у Міністерстві освіти і науки України та Міністерстві культури України у багатьох вишівських музеях м. Харкова відбулася реорганізація, деякі з них зникли зовсім. Ми розуміємо,

що такі велетні як ХНУ ім. В.Н. Каразіна, юридичний, медичний чи фармацевтичний університети можуть собі дозволити утримувати штат музейних працівників чи запросити сучасного дизайнера для організації модерного приміщення для музею. Всі інші провели певну реорганізацію музеїв чи закрили їх зовсім. Але справа не у можливості утримувати штат, а в людях, яким або байдужа історія рідного ЗВО, або, навпаки, вони вболівають за рідний університет, зберігають його історію, доносячи її до молоді.

Нині в ХНАДУ працюють здебільшого небайдужі до історії нашого закладу викладачі та співробітники. Завдяки їм наша кімната історії живе і постійно поповнюється новими історичними матеріалами.

У листопаді минулого року виповнилося 50 років від дня заснування кімнати історії нашого університету. Як для структурного підрозділу ЗВО це солідна дата. Сподіваюся, що наша кімната історії, де музейні експонати відображають ідеали та прагнення своїх творців, стане своєрідним виміром мрій прийдешніх поколінь, надихаючи їх на вивчення історії розвитку та становлення нашого університету і переповнюючи їхні серця гордістю за рідну alma mater.

О.О. Лисцина,
зав. каб. історії

ЛІКАРІ ЗАСТЕРІГАЮТЬ

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БЕЗ ТЮТЮНУ

Тридцять першого травня – вагомий привід для кожного курця хоча би на один день відмовитися від сигарет, оскільки останній день травня – це Всесвітній день без тютюну. Ініціативу щодо проведення заходів та акцій, пов'язаних з відмовою від куріння, проявила Всесвітня організація охорони здоров'я. Перший такий день пройшов у 1988 р. з метою привернення уваги людей на ту шкоду, яку завдає здоров'ю людини паління. У цей день медики проводять різні заходи щодо сприяння дотриманню Рамкової конвенції ВООЗ у боротьбі проти тютюну на політичному, державному та громадському рівнях.

За даними ВООЗ щорічно в результаті вживання тютюну вмирає майже 6 млн осіб, і якщо не активізувати зусилля, то згідно з прогнозами до 2030 р. цей показник перевищить 8 млн осіб в рік. Споживання тютюну є загрозою для будь-якої людини, незалежно від її статі, віку, раси, культури або освіти. Воно тягне за собою страждання, хвороби та смерть, знищуючи сім'ї та національну економіку.

Вживання тютюну обходиться у величезну суму для національної економіки, з урахуванням підвищених витрат на охорону здоров'я та зниження продуктивності роботи. Воно посилює нерівність у галузі охорони здоров'я й загострює проблему бідності, адже незабезпечені люди витрачають менше коштів на найголовніше, тобто продукти харчування, освіти й охорону здоров'я. Майже 80% випадків передчасної смерті в результаті вживання тютюну припадає на країни з низьким і середнім рівнем доходу, які стикаються з підвищеними труднощами під час досягнення своїх цілей у розвитку.

Кинути палити нелегко. Відомо, що нікотин викликає сильну залежність, і всі ми знаємо людей, які спробували кинути, але через декілька місяців знову почали палити. Це є проблемою для всіх нас, і ми повинні нею займатися, адже знаємо, що збільшення числа тих, хто кинув палити, є ключовим елементом зниження прогнозованого тягаря, викликаних тютюном смертей упродовж найближчого двадцятиріччя.

Недавнє опитування в одній з великих країн показало, що дві третини курців помилково вважають, що паління спричиняє не-

лику шкоду, або взагалі не чинить її, деякі з них хочуть кинути палити і ще менше успішно кинули палити. Наразі більшість тих, хто успішно кинув палити, зробили це без будь-якої сторонньої допомоги. Але нам потрібно істотно підвищити рівень успішного припинення паління.

Сьогодні ми знаємо про існування успішних і затрато-ефективних методів лікування. Засоби заміщення нікотину, такі як нікотинова жувальна гумка, пластир, назальний спрей (аерозоль для носа) та інгалятори, а також ненікотинові засоби, такі як бупропіон, можуть подвоїти шанси людей досягти успіху. Вони повинні стати доступнішими, а їх вартість також повинна знизуватися, щоб курці в усіх країнах могли собі дозволити придбати їх.

Батьки, які серйозно ставляться до здоров'я майбутньої дитини, повинні кинути палити за 1,5 року до її зачаття. Медики вважають, що саме цей термін є оптимальним для очищення ор-

ганізму від наслідків впливу нікотину.

Важливо також знати: якщо жінка не палить, але її чоловік палить, вона наражається на небезпеку захворіти так само, наче вона вживає нікотин. Так зване пасивне куріння негативно позначається як на здоров'ї жінки, так і на здоров'ї ще ненароджених нею дітей. Не можна ставити під загрозу здоров'я і життя майбутнього малюка лише тому, що його батько не знаходить в собі сили розлучитися зі згубною звичкою палити.

Медики давно помітили: ніщо так негативно не діє на жінок, як паління, адже нікотин дуже впливає на зовнішній вигляд жінки. Речовини, що містяться в тютюні, не тільки порушують роботу внутрішніх органів, але й гублять шкіру, звужуючи поверхневі судини, внаслідок чого руйнується її живлення. Тому жінка-курець набагато раніше старіє, а зморшки на її обличчі з'являються значно швидше, ніж у некурящих. Якщо порівняти 30-річну жінку, яка палить, і 50-річну, що не має такої пристрасті, остання буде мати молодший і свіжіший вигляд.

Італійські дерматологи вивчали нове захворювання, що отримало назву «акне курця». Ця недуга характеризується закупоркою шкірних пор і виникненням прищів. Особливо схильні до цієї хвороби жінки, які палять. Понад 40% із них мають висипи на шкірі, вугрі, тоді як серед некурців такі пацієнти зустрічаються лише у 10% випадків. Крім того, з'ясувалося, що жінки, які в юності мали проблеми зі шкірою обличчя, мають у 4 рази більший ризик отримати такі ж проблеми у зрілому віці, якщо вони палять.

Жінці, яка палить, протипоказано засмагати на сонці. Вчені довели: шкіра жінки-курця зазнає окиснювальних процесів, які викликають старіння, вже через 5 хвилин перебування на сонці.

У жінки, яка палить, як правило, слабкі та ламкі нігті, негарне волосся, що до того ж завжди має запах тютюнового диму, незважаючи на використання будь-якого шампуню. Зуби жінок-курців так само швидко псуються. Карієс у них зустрічається у 5 разів частіше.

Сьогодні відомо багато ефективних методів лікування тютюнозалежності, а також засобів, що замінюють нікотин. За великою бажання можна знайти можливість назавжди залишити сигарету. Доброю новиною є те, що людина одержує суттєві шанси поліпшити здоров'я, кинувши палити в будь-якому віці. Молоді люди 30 – 35 років, які кинуть палити сьогодні, житимуть так само довго, як і ті, які ніколи не палили.

Кожен, хто палить, може кинути цю згубну звичку. Адже людина істота розумна і сильна. І вона сильніша за сигарету!

Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КЗОЗ «ХМСЛ»,
лікар-терапевт ХНАДУ

ДУХОВНІСТЬ

КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК СТУДЕНТСТВА

Міжнародний день театру, чия історія занурюється у сиву давнину та асоціюється з фразою давньоримського поета-сатирика Ювенала «*Rapem et circenses*» («Хліба і видовищ»), прогресивна громадськість нашого міста відзначила 27 березня.

Який же він – цей невідомий театр? Що діється за його загадковими лаштунками?

На ці запитання відповіла та про багато чого цікавого розповіла студентам механічного факультету солістка Харківського академічного театру музичної комедії Тетяна Циганська. Характерна акторка яскравої зовнішності з красивим сопрано м'якого тембру відразу ж зачарувала студентський загаль, який ловив кожен її жест, жадібно поглинаючи кожне слово.

Не часто студентам вдається віч-на-віч, відкрито і без жодних перепон поспілкува-

тися з молодими й талановитими акторами, що додало їм неабиякої жвавості й безпосередності. Історичні факти, викладені в доповіді, дотепно перепліталися з акторськими байками та надавали особливості цій бесіді.

Зустріч добігла свого логічного кінця, викладачі кафедри іноземних мов подякували нашій гості за чудову нагоду доторкнутися до високого мистецтва. А от студенти ще певний час у буквальному сенсі атакували гостю численними запитаннями, зверненнями за порадою та проханням зробити особисте фото на згадку.

Можна довго вести бесіди щодо відмінностей поколінь і цінностей, які вони сповідують, але проведений у рамках Дня кафедри іноземних мов захід доводить одну беззаперечну істину: прагнення до прекрасного та його віддзеркалення в

театральній діяльності все ще продовжує торкатися найтонших струн душі молодого покоління.

І це нам, викладачам, дуже приємно усвідомлювати.

О.С. Губарєва, доц. каф. іноземних мов

ТВОРЧІСТЬ

Студентська весна – 2018

Упродовж декількох років поспіль важливою подією в творчому житті студентів харківських вишів є щорічний фестиваль-конкурс художньої самодіяльності «Студентська весна», що з кожним роком набирає обертів і стає більш популярним. До конкурсу студенти ЗВО готуються дуже ретельно, адже саме на сцені ККЗ «Україна» можна якнайліпше продемонструвати всі свої таланти.

Міський фестиваль «Студентська весна» – щорічний конкурс, що проводиться за участю колективів художньої самодіяльності усіх ЗВО м. Харкова і свідчить про те, що в нашому місті навчається дуже талановита молодь.

Основною метою і завданням фестивалю є активізація та розвиток художньої самодіяльності серед студентської молоді, визначення талановитих виконавців і колективів, а також надання їм можливості реалізувати творчі здібності у різних жанрах.

Цьогорічний конкурс проходив у два етапи. У перший конкурсний день фестивалю в ККЗ «Україна» панувала безперечно фантастична атмосфера. Обдаровані студенти м. Харкова продемонстрували перед неупередженими членами журі свій талант і жагу до перемоги, показавши творчі номери, кращі з яких увійшли до програми заключного гала-концерту. Яскраві костюми і грим, різноманітність жанрів і шалений артистизм – усе це харківські студенти гідно пред-

ставили, показавши свої театральні, музичні та хореографічні здібності.

Від нашого університету у жанрі «Хореографія» виступили: танцювальний колектив «Брейкін систем», що виборов перше місце та виконав на гала-концерті танцювальну композицію «Бегущие по волнам»; бальний колектив, який посів друге місце; а також Ніка Калюжна (МФ) та Єлизавета Козлова (ФУБ). Я особисто виступала у цьому жанрі з авторськими віршами та здобула третє місце.

У жанрі «Вокал» виступили: золотий голос ХНАДУ Ігор Штанько (ФТС), Юлія Лиска (ФТС) та Ірина Сівцова (ДФБ), які стали лауреатами, а також Максим Салімов (МФ).

На другий день фестивалю на сцені Палацу студентів НТУ «ХПІ» студенти демонстрували свої театральні здібності. Наш університет представляли Катерина Сергієнко (ФТС), яка посіла третє місце, а також Ніка Калюжна (МФ) та Єлизавета Козлова (ФУБ). Я особисто виступала у цьому жанрі з авторськими віршами та здобула третє місце.

Усі ми, самодіяльні артисти студентського клубу на чолі з Л.І. Климець, дякуємо керівництву університету за надану можливість взяти участь у цьогорічному фестивалі-конкурсі «Студентська весна».

Бажаємо нашим студентам гідної перемоги у наступних творчих конкурсах!

Марія Антіпова,
студкор ФТС

ВЕСЕЛІ ПОСИДЕНЬКИ

Хоч перше квітня і не занесено до календарів знаменних дат і всенародних свят, однак його дуже люблять українці.

За усталеною традицією до Дня гумору в читальній залі наукової бібліотеки відбулися «Веселі посиденьки» за участю доцента В.І. Ковальова, що пройшли наче на одному подиху: з веселощами й забавними оповідками, гуморесками та кумедними віршами.

Поет, гуморист і сатирик Валерій Іванович розповів присутнім про свій життєвий шлях, згадавши цікаві історії та прочитавши вірші й смішні гуморески.

Час спливав майже непомітно та навіть наприкінці творчої зустрічі третьокурсники факультету транспортних систем на чолі з помічником декана доц. Т.В. Ярмак і співробітниками наукової бібліотеки, які відвідали свято, радісно усміхалися від почутих гуморесок.

Хоч сама по собі усмішка нічого й не вартує, однак дає багато, збагачуючи тих, хто її отримує, і не збіднюючи тих, хто її дарує.

Тож до нових творчих зустрічей в читальній залі нашої наукової бібліотеки.

Т.М. Котенко,
бібліотекар 1 кат. НБ

ВЕСНА СПОРТИВНА

Нещодавно у спортивній залі ХНУБА відбулися щорічні обласні змагання «Спорт упродовж життя» серед студентів ЗВО III – IV рівнів акредитації Харківської області з кікбоксингу, де взяли участь 15 команд (у т.ч. 11 з Харкова із загальною кількістю понад 150 спортсменів).

У напруженій боротьбі наші кікбоксери посіли перше командне місце, захистивши титул чемпіонів.

На вищу сходинку спортивного п'єдесталу піднялися: Вікторія Калініченко (АФ), Шаміль Ейвазов (МФ) і Гусейн Ісміханов (ДБФ).

Кікбоксинг

Срібні нагороди здобули: Дар'я Павлюченко (ФТС), Дмитро Галаган (МФ) і Станіслав Крицький (МФ).

Бронзові нагороди вибороли: Марія Хомякова (ДБФ), Ірина Бесараб (ДБФ) і Кирило Смаля (АФ).

Палко вітаємо наших чемпіонів і призерів, а також їхнього тренера Олександра Романенка, які подарували нам цю перемогу.

Бажаємо усім міцного здоров'я, а також успіхів у спорті та навчанні!

СК «Автодорожник»

У Харкові пройшов чемпіонат України серед студентів з кікбоксингу WPKA, де наші спортсмени посіли друге командне місце.

Золоті нагороди у залік нашої команди додали студенти: Вікторія Калініченко і Дмитро Подоляничук (АФ), Олександра Золотарьова та Ірина Бесараб (ДБФ), Шаміль Ейвазов і Станіслав Крицький (МФ), Ігор Христовос і Дар'я Павлюченко (ФТС).

Паралельно з цими змаганнями відбувся чемпіонат України з кікбоксингу ISKA, де взяли участь майже 800 спортсменів з 20 областей України. Бой проходили одночасно на двох рингах і трьох татами.

У досить важкій і запеклій боротьбі Вікторія Калініченко та Ігор Христовос завоювали путівки на чемпіонат Світу та Європи з кікбоксингу ISKA, що відбудеться на початку травня у Києві.

Гирі

Нещодавно в Києві відбувся XI чемпіонат України з гирьового спорту серед студентів ЗВО, де наші гирьовики вибороли друге командне місце, значно поступившись лише команді з Івано-Франківська.

Змагання пройшли на високому організаційному рівні, під час яких усі спортсмени виступали на неймовірному емоційному підйомі.

Перше особисте місце та потрібні бали команді ХНАДУ приніс студент механічного фа-

культету майстер спорту Антон Бабічев. Друге місце у своїх вагових категоріях вибороли майстер спорту Олексій Обрусник (гр. ММ-41), Ліна Кепещук (гр. МА-22) та Валентин Кібірев (гр. М-21). Бронзову нагороду виборов майстер спорту Максим Гришук (гр. М-32).

Бажаємо гирьовикам нашого університету міцного здоров'я та гідних перемог на національних і міжнародних змаганнях.

Є.К. Плотніков, ст. викл. каф. ФВіС.

Бокс

На початку весни в Тиргу-Жіу (Румунія) пройшов чемпіонат Європи серед боксерів віком до 22 років, де студент автомобільного факультету Сергій Горський завоював срібну медаль.

На шляху до фіналу наш спортсмен здолав суперників з Польщі та Болгарії, а в півфіна-

лі у напруженому поєдинку здолав минулорічного чемпіона з Хорватії і лише трохи поступився у фіналі спортсмену з Росії.

Вітаємо Сергія з гідним виступом і бажаємо йому успіхів у навчанні, міцного здоров'я та нових перемог!

О.Ю. Романенко, викл. каф. ФВіС

ВЕСНА СПОРТИВНА

Тхеквондо

Нещодавно у Харкові відбулися змагання «Спорт упродовж життя» серед студентів закладів вищої освіти III – IV рівнів акредитації з тхеквондо ВТФ, де взяли участь 12 команд.

На цих змаганнях студенти нашого університету зайняли друге місце, поступившись лише Академії фізичної культури. У запеклій боротьбі спортсмени ХНАДУ виступили дуже вдало, продемонструвавши гідний результат і ставши чемпіонами та призерами цих змагань.

У підсумку на рахунку наших тхеквондистів п'ять золотих медалей. Чемпіонами стали: Єлизавета Лючкова, Денис Вороновський, Анна Чепенко, Данило Ігнатій і Костянтин Костеневич (МФ).

Бажаємо нашим студентам успіхів у спорті та навчанні.

В.І. Шевченко, ст. викл. каф. ФВіС

Баскетбол

У спортивній залі головного корпусу пройшла Спартакіада Університету з баскетболу, де взяли участь 5 команд.

За підсумком цих змагань місяця розподілилися так: перше місце виборів АФ, друге – ДБФ, третє – ФТС, четверте – МФ і п'яте місце посів ФУБ.

Плавання

Бажаємо їм міцного здоров'я, великих перемог у спорті та успіхів у навчанні.

А.І. Семенов, ст. викл. каф. ФВіС

У НСК НТУ «ХПІ» відбулися змагання «Спорт упродовж життя» серед студентів закладів вищої освіти III – IV рівнів акредитації з плавання, де взяли участь 19 команд із 16 вишів Харкова.

Ці змагання пройшли на високому організаційному рівні, а спортсмени виступали дружно й злагоджено.

Студенти-плавці нашого університету зайняли шосте місце.

Багаторазові чемпіони

Нещодавно відбувся зимовий чемпіонат ЗВО м. Харкова з футболу, що проводився з 6 лютого до 24 березня на штучних полях чотирьох стадіонів міста за участю 16 найкращих команд.

Упродовж шести років поспіль команда футболістів нашого університету є беззмінним переможцем чемпіонату. Не став винятком і цей рік, адже наші футболісти вкотре підтвердили свій титул чемпіонів.

На попередньому етапі наша команда забила 16 м'ячів, пропустивши тільки один.

У півфінальному матчі з Академією фізичної культури ми були сильніші, обігравши суперника з рахунком 4:1. У фіналі ми грали з командою Університету харчування та торгівлі, продемонструвавши гідний рівень та обігравши суперника з рахунком 3:0 і довівши усім, що ми найсильніші.

Гідний внесок у перемогу зробили Руслан Коверя (АФ), Сергій Шевцов, Дмитро Антонов, Максим Цвиренко (МФ), а також капітан команди Максим Демон (МФ), за що їм усім велика подяка.

Микита Фоменко, гравець команди (ФУБ)

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж 500 прим.

Зам. № 100/18 від 18.04.2018 р.

Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовийтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Лісконог**

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.